

ترجمه و تکمیل و بازنویسی فرهنگنامه داروپزشکی شلیمر

مجموعه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی

مجری: دکتر محمدرضا شمس اردکانی

سال پایان: ۱۳۹۰

سال شروع: ۱۳۸۱

چکیده

مقدمه

حدود صدسال قبل یکی از اساتید هلندی دارالفنون به نام دکتر J. L. Schlimmer اقدام به تدوین یک جلد فرهنگ جامع داروپزشکی نمود که دربردارنده تعداد متناهی از واژه‌های طبی و دارویی مستعمل در طب سنتی ایران است. فرهنگ مذکور به زبان فرانسه تدوین گردیده که حاوی شش هزار واژه طبی فارسی با معادل‌های فرانسه، انگلیسی، آلمانی و بعضاً لاتین است. با توجه به آنکه در کتاب مذکور تعداد بسیار زیادی از واژه‌های رایج در طب سنتی ایران با دقت نظر و وسواس خاص گردآوری شده‌اند می‌توان آن را یکی از مآخذ ارزشمند در واژه‌شناسی طب اسلامی به شمار آورد. کتاب مزبور طی سال‌های ۱۲۹۱ هـ. ق.، ۱۳۳۹ هـ. ش.، ۱۳۴۷ هـ. ش.، ۱۳۴۹ هـ. ش. در تهران چاپ شده است. با توجه به اهمیت کتاب موردبحث اقدام به ترجمه و تکمیل آن گردید.

روش‌شناسی

این کتاب توسط گروهی از خبرگان رشته طب سنتی ترجمه، تکمیل و بازنویسی شد.

یافته‌ها

ابتدا متن کتاب از زبان فرانسه به فارسی ترجمه شد و واژه‌های فارسی برحسب ترتیب حروف الفبای فارسی به دنبال یکدیگر مرتب شدند. آنگاه معادل فرانسه، انگلیسی، آلمانی، عربی (که در اصل کتاب وجود نداشت)، بعضاً لاتین (در مورد اسامی گیاهان، جانوران و کانی‌ها) و در موارد لزوم معادل هر واژه به زبان فارسی امروزی در مقابل آن آورده شد. سپس شرح هر واژه در ذیل آن ذکر گردید. فهرست‌های مختلف (از قبیل فهرست چندزبانه، فهرست اعلام و ...) تدوین گردید و نهایتاً مقدمه‌ای مشتمل بر زندگی‌نامه مؤلف و اهمیت کتاب نگاشته شد.

بحث و نتیجه‌گیری

امید است که این کتاب سبب آشنا کردن دست‌اندرکاران حرف پزشکی با واژه‌های طب سنتی و احیای یکی از فرهنگ‌های ارزشمند پزشکی شود.

کلیدواژه: شلیمر، فرهنگنامه داروپزشکی، بازنویسی، طب سنتی، طب اسلامی.